

Minnesord över bortgångna ledamöter

Högtidssammankomsten 2024

av Dennis Gyllensporre

Herr statsminister!
Årade ledamöter!
Uppskattade gäster!
Mina damer och herrar!

DET ÄR MED STOR SAKNAD OCH SORG som vi noterar att 15 ledamöter har lämnat oss. Deras gärningar kommer att belysas kortfattat.

ÖVERSTE OCH TIDIGARE DIREKTÖR PER OLOF HALLQVIST, avled den 4 maj 2024. Han sörjdes närmast av hustrun Gunilla samt barnen Pontus, Gustaf och Maria med familjer. Hallqvist började sin officersbana vid Skånska dragonregementet (P2) i Hässleholm 1955. Nio år senare genomförde han studier vid US Army Command and General Staff College. När FN:s Emergency Force (UNEF) II upprättades i Egypten efter Yom Kippur-kriget 1973 fick han förtroendet att leda den första svenska bataljonen. En ny karriär inleddes då han övergick till reservstat 1976. Hallqvist var sjukhusdirektör i Lund i fyra år. Därefter väntade befattningar i Saudiarabien för svenska företag. Senare tog han civil anställning i FN som direktör under 12 år. Han var då verksam vid krigszoner i Jordanien, Syrien, Kroatien och Rwanda. Hans arbete fokuserade på att förbättra flyktingars levnadsvillkor och stärka primärvården för befolkningen. Hallqvist var en sällsynt omtänksam person. Det var en egenskap som genomsyrade både hans mångsidiga karriär och hans privatliv. För sina militära insatser förlänades han Svärdsorden. Hallqvist invaldes som ledamot av akademiens avdelning I år 1972.



ÖVERSTE AV 1. GR LARS O NORDMARK, avled den 16 februari 2024. Han sörjes närmast av hustrun Dagny. Efter officersexamen vid Krigsskolan Karlberg 1962 inledde Nordmark sin militära karriär vid Skånska trängregementet, där han tjänstgjorde fram till 1978. Han fick sedan ansvaret för Trängavdelningen i Arméstaben. Där bidrog han till att genomföra de stora förändringar inom armén som försvarsbeslutet 1977 ledde till. När han senare blev militärsakkunnig vid Försvarsdepartementet kunde han dela med sig av sina praktiska logistik-erfarenheter. Efter att ha varit befälhavare för Kalix försvarsområde fick han chefsbefattningar inom Försvarsstabens. Han ansvarade bl a för samverkan med andra delar av totalförsvaret och därefter som ansvarig för frivilligsamordning. Han fortsatte senare som Tränginspektör och chef för Arméns underhållscentrum med övergripande ansvar för arméns underhållssystem. Nordmark var alltid noggrant förberedd och i mycket god fysisk form. Hans disciplin och engagemang återspeglade den standard han satte för sig själv och sina medarbetare. Som ledare var han särskilt mån om att stödja yngre officerare i deras karriärutveckling. Han var också en stark förespråkare för att öka andelen kvinnliga officerare inom försvaret, övertygad om att det skulle stärka kompetens och effektivitet. Nordmark invaldes som ledamot av akademiens avdelning I år 1980.



GENERALMAJOR JÖRN BECKMANN, avled den 26 juni 2024. Han sörjes närmast av barnen Fredrik, Charlotte och Christina med familjer. Efter att ha upplevt andra världskriget på nära håll kom Beckmann som 14-årig flykting till Sverige. Erfarenheterna från kriget formade honom. Efter officersexamen vid Krigsskolan Karlberg 1956 inledde han sin tjänstgöring vid Norrlands dragonregemente i Umeå, där beridna enheter utbildades. När regementet upplöstes blev han placerad vid Livgardesskvadronen i Stockholm, där han kunde fortsätta med den beridna tjänsten. Efter utbildning vid British Army Staff College blev han skvadronchef vid Livregementets husarer i Karlsborg, ett annat förband med traditioner med beridna styrkor. 1985 blev Beckmann stabschef vid Östra militärområdet i Strängås. I samband med Berlinmurens fall tjänstgjorde han som militär rådgivare åt Sveriges delegation vid de militära förhandlingarna



i Wien, numera OSSE. Därefter fortsatte han som militär rådgivare vid UD. Efter pensionering följde tjänst som Hovstallmästare, där han återigen fick ägna sig åt den beridna verksamheten. Beckmanns ledarskap kännetecknades av en enastående organisatorisk förmåga och en imponerande anpassningsbarhet. Detta gjorde honom särskilt skicklig på att hantera de utmaningar som Försvarsmakten stod inför under hans tjänstetid. Han förlänades Svärdsorden för sin militära gärning. Beckmann invaldes som ledamot av akademiens avdelning I år 1984. Han var akademiens Styrelseman år 2000–2002.

CIVILINGENJÖR OCH TIDIGARE ÖVERINGENJÖR

HELGE LÖFSTEDT, avled den 30 maj 2024. Han efterlämnar sin hustru Monica samt döttrarna Martina och Karoline med familjer. Löfstedt utbildade sig till reservofficer vid Gotlands regemente (P18). I samband med att han tog sin civilingenjörsexamen i teknisk fysik vid KTH 1967, befordrades han till kapten. Löfstedts militära erfarenhet och akademiska utbildning lade grunden för en framgångsrik karriär under 30 år vid Försvarets forskningsanstalt, senare Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Han blev avdelningsdirektör 1974 och tjänstgjorde senare som överingenjör. Löfstedt ledde flera viktiga analysgrupper inom Armé- och Försvarsstaben. Under de sista 10 åren fram till 2007, arbetade han som projektledare för FOI:s stöd till Fö. Han ansvarade för analyser av försvarsförmåga och dess återtagande. Inom det s k FoRMA-projektet utvecklade Löfstedt metoder för perspektivplanering med fokus på ekonomiska beräkningar. Han blev känd som en auktoritet inom bedömning av operativ förmåga och lämnade betydande och varaktiga bidrag till planering för effektiv försvarsförmåga. I ett av sina sista debattinlägg återvände han till ämnet brigadstrid, där hans karriär som reservofficer en gång började. Detta skapade en symbolisk slutpunkt för hans försvarsgärning. Löfstedt invaldes som ledamot av akademiens avdelning I år 1994.



GENERALLÖJTNANT MERTIL MELIN, avled den 20 oktober 2023. Han sörjes närmast av hustru Margaretha och barnen Magnus och Anna med familjer. Efter officersexamen vid Krigsskolan Karlberg 1968 anställdes Melin vid Norrlands dragoner (K 4) i Umeå och verkade där till 1979. Under denna period genomförde han kurs vid amerikanska

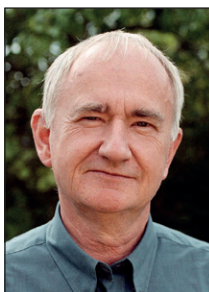
arméns Ranger School. Upplevelserna därifrån var något han stolt delade med sig av. Efter en period av stabstjänst kunde han återvända till K 4, nu omlokaliserat till Arvidsjaur, som bataljonschef och därefter regementschef. År 1992 utsågs Melin till chef för operationsledningen vid Norra militärområdesstaben i Boden. Han var Arméchef 1996–1998, och senare befälhavare för Norra militärområdet. I samband med att EU etablerade militära strukturer blev han Sveriges första representant vid dess militärkommitté, och tillika representant i Natos militärkommitté för partnerländer. Efter pensionering fortsatte han som Hovstallmästare. Melin var en färgstark person med tydliga visioner och handlingskraft. Han var öppen för nya idéer och tankar. Under hans tid som arméchef togs ett noggrant och väl förankrat underlag fram för arméns framtid. Tyvärr fick det inte det genomslag som det förtjänade. Melin invaldes som ledamot av akademiens avdelning I år 1995.



GENERALMAJOR ULF RUBARTH, avled den 11 september 2024. Han sörjes närmast av hustrun Lilian och sönerna Henrik, Mattias och Andreas med familjer. Rubarth avlade officersexamen vid Sjökrigsskolan 1962 och anställdes vid Vaxholms kustartilleriregemente. Han verkade senare vid Försvarsstabens Studieavdelning, där hans förmåga att hantera komplexa strategiska frågor kom till sin rätt. Hans efterföljande placering vid Marinstaben blev kortvarig innan han tog sig an rollen som skolchef vid Älvsborgs kustartilleriregemente i Göteborg. Efter denna period återvände han till Marinstaben, nu som planeringschef. Hans efterföljande tid vid US Naval War College bidrog till att bredda hans strategiska kunskaper och internationella perspektiv. Under perioden 1987–1990 var han inspektör för kustartilleriet, där han spelade en avgörande roll för moderniseringen av kustartillerisystemen och införandet av rörligt kustartilleri. Han fortsatte sedan vidare som chef för Norrlandskustens marinkommando i Härnösand. Rubarth avslutade sin gärning som stabschef i Södra militärområdet. Efter pensionering fortsatte han att bidra till försvaret som generalsekreterare för Allmänna försvarsföreningen. Han var ledamot i KÖMS. Rubarth invaldes som ledamot av akademiens avdelning II år 1984.



KOMMENDÖR AV 1 GR EMIL SVENSSON, avled den 30 januari 2024. Han sörjes närmast av hustrun Yvonne samt barnen Christer och Viveca med familjer. Svensson avlade sjöofficersexamen vid Kungl Sjökrigsskolan 1962 och anställdes därefter i flottan som stridsledningsofficer på jagaren HMS Magne. Han återvände senare till sjötjänst som chef vid 13. Patrullbåtsdivisionen i Berga. 1979 tillträdde han som chef för Marinstabens studieavdelning och marinens analysgrupp. Han deltog således i förhören med besättningen efter U-137:s grundstötning i Karlskrona skärgård 1981. Svensson förutspådde senare en kränkning i Stockholmsområdet vilket ledde till en proaktiv ubåtsjakt i Horsfjärden 1982. Efter sin tid som flaggkapten i Kustflottan blev han placerad i Statsrådsberedningens säkerhetspolitiska analysgrupp. Där ledde han samtalen mellan Sverige och Ryssland om ubåtskränkningar, enligt en överenskommelse mellan statsminister Carl Bildt och president Boris Jeltsin. Svensson var en av marinens mest respekterade analytiker. Han nedtecknade sina reflektioner på ett förtjänstfullt sätt i bokform. Han blev känd för allmänheten i samband med jakten på främmande ubåtar i svenska vatten. Genom sitt engagemang gav han både ett ansikte och en tydlig röst åt den militära professionen i denna komplexa och viktiga fråga. Han var ledamot i KÖMS. Svensson invaldes som ledamot av akademiens avdelning II år 1984 och var avdelningsordförande 2002–2005.



GENERALMAJOR BERT STENFELDT, avled den 10 december 2023. Han sörjes närmast av sönerna Ulf, Per och Claes med familjer. Stenfeldt började sin karriär inom Flygvapnet som 18-årig fältflygare och flög Saab T18, en torpedbeväpnad variant av bombflygplanet B18. Efter sin officersutbildning anställdes han vid Blekinge flygflottilj (F 17), i Ronneby, 1958. Senare kom han till Skaraborgs flygflottilj (F 7) i Sätenäs. Under denna period var han bland annat chef för attackflygdivisionen Gustav Röd. Efter stabstjänst vid Första flygeskadern (E 1) i Göteborg fortsatte han att utveckla sina ledarskapsfärdigheter vid USAF Air Command and Staff College. Han blev därefter chef för Helikopterförsöksförbandet (HKP F) och fortsatte sedan som chef för Norrbottens flygflottilj och Sektor Övre Norrland (F 21/Se ÖN). Höjdpunkten i hans militära karriär kom



1990 när han återvände till Första flygeskadern som dess chef, en position han innehade fram till sin pensionering 1994. Efter pensionen var Stenfeldt ordförande för Swedish Air Force Historic Flight, där hans passion för flyget levde vidare. Han var en karismatisk och engagerad ledare med ett omfattande socialt nätverk. Hans ledarskap satte ett bestående avtryck hos medarbetarna. Stenfeldt invaldes som ledamot av akademiens avdelning III år 1979.

GENERALMAJOR BENGT LÖNNBOM, avled den 8 augusti 2024. Han sörjes närmast av hustrun Carina och barnen Vilhelmina och Leo med familjer, samt barnen Monica och Mats med familjer från tidigare äktenskap. Efter officersexamen vid Krigsflygskolan i Ljungbyhed 1956 placerades Lönnbom vid Skånska flygflottiljen i Ängelholm, där han tjänstgjorde under en formativ period fram till 1967, bland annat som divisionschef. År 1977 placerades han som ställföreträdande chef för Bråvalla flygflottilj i Norrköping och därefter som chef för flygsektionen vid Övre Norrlands militärområdesstab i Boden. Han fick senare förtroendet att leda flygvapnets Projektgrupp, där han utvärderade tre amerikanska och ett svenskt stridsflygalternativ, vilket slutligen ledde till valet av JAS 39 Gripen. År 1984 blev han chef för Flygstaben och senare befälhavare för Nedre Norrlands militärområde i Östersund, där han verkade till sin pensionering 1993. Efter att ha avslutat sin militära karriär tog Lönnbom klivet in i näringslivet som VD, och senare som arbetande styrelseordförande. Bakom hans strama yta fanns en varm och humoristisk person. Med hög integritet stod han upp för sina åsikter, även när de var obekväma. Han uttryckte sig alltid genomtänkt och välformulerat. Som ledare visade han både intellektuell skärpa och gott omdöme. Lönnbom invaldes som ledamot av akademiens avdelning III år 1980.



GENERALMAJOR SVEN-OLOF HÖKBORG, avled den 7 maj 2024. Han sörjes närmast av bonusdottern Alexandra med familj. Hökborgs passion för flygning började tidigt, då han redan som 15-åring började segelflyga. Efter att ha genomgått officersutbildning vid Krigsflygskolan Ljungbyhed anställdes han vid Flygkadettskolan (F20) i Uppsala 1965.



Därefter valde han att specialisera sig som flygingenjör. Han ägnade därför mycket tid åt akademiska studier. Det resulterade i en civilingenjörsexamen från KTH, en fil kand-examen från Stockholms universitet och en MSc-examen i USA. Mellan 1980 och 1989 var han chef för Flygplanavdelningen vid Försvarets materielverk, FMV, där han spelade en nyckelroll i utvecklingen av JAS 39 Gripen. För detta arbete blev han utsedd till Årets projektledare av Svenska Projektakademien. Han fortsatte som chef för Huvudavdelningen för flygmateriel vid FMV från 1989 till 1993, en avgörande period då JAS Gripen genomförde sina provflygningar. Under hans ledning vändes omfattande problem, inklusive två havererade provflygplan, till framgång. Genom förbättringar under hans tid utvecklades JAS 39 Gripen till ett högpresterande och pålitligt stridsflygsystem. För sina insatser belönades han med Flyg- och rymdtekniska föreningens Thulinmedalj i guld. Under de sista åren av sin karriär tjänstgjorde han som försvarsattaché i Washington. Hökborg invaldes som ledamot av akademiens avdelning IV år 1984.

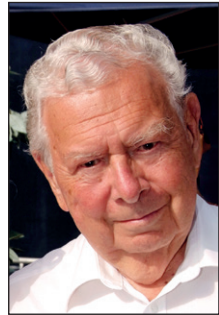
PROFESSOR ALEXANDER WOODCOCK, avled den 16 mars 2024. Han sörjes närmast av döttrarna Rebecca och Elisabeth med familjer. Woodcock föddes och växte upp i Storbritannien. Han påbörjade sin akademiska karriär inom biologi och biofysik och tog examen vid University of East Anglia. Hans forskning fokuserade emellertid på samhällsdynamik. Det etablerade honom som en ledande akademiker inom militär strategi och samspelet mellan teknik och politik. Hans karriär omfattade viktiga roller som konsult för den amerikanska regeringen och en professor vid George Mason University. Han var dessutom gästprofessor vid Försvarshögskolan. Med ett uppmärksammat exempel från Irak-kriget illustrerade han alternativa vetenskapliga metoder som ett komplement till de som i decennier har utgjort grunden för Försvarsmaktens studier. Med humor och en stark intellektuell nyfikenhet inspirerade han kollegor och studenter genom hela sin karriär. Woodcock invaldes till akademiens avdelning IV, som kallad ledamot, år 1998.

GENERALMAJOR CHRISTER LIDSTRÖM, avled den 4 april 2024. Han sörjes närmast av barnen Lisa, Wilhelm och Carl-Fredrik med familjer. Efter officersexamen vid Krigsskolan Karlberg 1976 placerades han vid Bergslagens artilleriregemente i Kristinehamn. När han 1986 blev detaljchef vid Arméstaben inleddes en period med stabstjänst. Han återvände till förbandstjänst 1994. Först som chef för grundutbildningsbataljonen

vid Svea artilleriregemente i Linköping och därefter som regementschef vid samma förband. År 2003 utsågs han till Försvarsmaktens ledningssysteminspektör. Fem år senare anförtröddes Lidström uppdraget som chef för den svenska delegationen vid övervakningskommissionen mellan Syd- och Nordkorea. Han tjänstgjorde därefter som militärsakkunnig vid Försvarsdepartementet, där hans breda erfarenhet kom till stor nytta. Lidström var noggrann, välstrukturerad och mån om personalen, vilket gjorde honom till en uppskattad och respekterad ledare. Lidström invaldes som ledamot av akademiens avdelning IV år 2000.

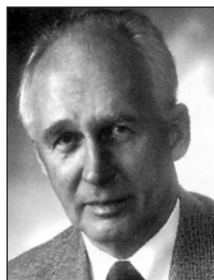


PROFESSOR EMERITUS OCH TIDIGARE RIKSDAGSLEDAMOT LENNART LEVI, avled den 18 februari 2024. Han sörjes närmast av hustrun Inger och sönerna Richard och Ragnar med familjer. Levi föddes i Riga men kom till Sverige som barn. Han arbetade vid Statens arbetsklirik innan han tog sin medicine licentiatexamen 1959 och senare medicine doktorexamen vid Karolinska institutet. Levi var pionjär inom psykosomatisk och arbetsmedicinsk forskning. År 1978 utnämndes han till Sveriges första professor i psykosocial miljömedicin. Levi fortsatte som professor vid Karolinska institutet där han grundade Institutet för stressforskning. Hans roll som chef för världshälsoorganisationen, WHO:s psykosociala forskningscenter gjorde honom internationellt erkänd. Levi var en driven och visionär pionjär och samtidigt alltid omtänksam och vänlig. Han blev respekterad både nationellt och internationellt. Mellan 2006 och 2010 var han riksdagsledamot för Centerpartiet. Där fortsatte hans arbete att präglas av ett starkt fokus på människors välbefinnande och hälsa. Levi invaldes som ledamot av akademiens avdelning V år 1979.



TIDIGARE FÖRSVARSMINISTER ERIC KRÖNMARK, avled den 12 januari 2024. Han sörjes närmast av barnen Lars, Johan, Maria, Karin och Sofia med familjer. Krönmark tog realexamen i Vimmerby 1948 och fortsatte därefter sina studier vid Svalövs lantmannaskola. Han utbildade sig även till reservofficer vid Norra Smålands regemente och avancerade

senare till kapten i reserven 1968. Det var emellertid som politiker som Krönmark kom att göra störst avtryck. Han var förbundsordförande i Högerns ungdomsförbund och senare andre vice ordförande i Moderata samlingspartiet. Hans starka röst i riksdagen bidrog till att han blev försvarsminister under två mandatperioder, 1976–1981. Under denna tid togs flera viktiga beslut som kom att påverka Sveriges försvarspolitik i kalla krigets skugga. Försvarsbeslutet 1977 ledde till omstruktureringar och budgetnedskärningar men satte samtidigt fokus på att modernisera försvaret, särskilt avseende luftvärn och stridsflyg. Han hanterade även de ökande hoten från misstänkta undervattenskränkningar, vilket krävde en balans mellan diplomati och militära insatser. Han var landshövding i Kalmar län från 1981 till 1996 och som civilbefälhavare i Södra civilområdet under en del av denna tid. Krönmark var hängiven i sitt arbete för regionens utveckling. Hans positiva attityd, jordnära sätt med pipa i munnen, goda humör och djupa kunskap gjorde honom respekterad och omtyckt. Han förlänades Vasaorden. Krönmark invaldes som ledamot av akademiens avdelning V år 1986.



ÖVERSTE AV I. GR BENG T SÖDERBERG, avled den 4 februari 2024. Han sörjes närmast av barnen Katharina och Jan-Ulf med familjer. Söderberg började sin karriär inom flygvapnet 1954 som meteorolog vid Västmanlands flygflottilj (F1) i Västerås. Han tjänstgjorde vid Flygstaben, bland annat som stabsmeteorolog. Under denna tid lyckades han även fullfölja omfattande akademiska studier. Dessa studier ledde honom vidare till ett utvecklingsprojekt vid Försvarets forskningsanstalt, där han snabbt gjorde sig bemärkt för sitt värdefulla arbete. Som ett erkännande av hans kompetens fick han 1964 en tjänst som forskningsingenjör vid National Center for Atmospheric Research i USA, vilket gav honom möjlighet att utvecklas ytterligare och arbeta med några av de främsta inom sitt område. Vid återkomsten till Sverige tillträdde han rollen som förste stabsmeteorolog vid Flygstaben. Mellan 1971 och 1984 var han chef för vädertjänstledningens planeringsavdelning vid Flygstaben. Han avslutade sin karriär som chef för Vädertjänstledningen i Flygstaben samt som personalkårschef för Meteorologkåren. Söderberg hade en



utpräglad förmåga att balansera teknisk förståelse och strategisk planering. Söderberg invaldes som ledamot av akademiens avdelning V år 1988.

Var och en av dessa ledamöter har bidragit högst väsentligt till vårt totalförsvaret. De var enastående ledare. Eldsjälar, vars kompetens och djupa integritet präglade deras arbete och ledde till framgång. De representerar de högsta idealen i vår Akademi och påminner oss om de viktigaste principerna som driver vårt arbete framåt. När vårt försvar nu tar sig an utmaningar i en allt hotfullare värld, står vi på deras axlar och inspireras av deras framgångar. 15 goda kamrater och framstående ledamöter har lämnat vår gemenskap. Vi tänker på dem, och våra tankar går även till deras anhöriga. Genom sina gärningar har de levt upp till KKrVA:s motto: "Fäderneslandets försvar – Mod och kunskaper!"



Musik-kåren kommer nu att spela "Narvan Marssi". Den förekommer främst vid militärbegravningar och minneshögtider i Finland och Estland, men har sina rötter i Sverige. År 1818, till minnet av Karl XII:s bortgång 100 år tidigare, skrev Erik Gustaf Geijer dikten "Viken, tidens flyktiga minnen" för att ackompanjera marschen. Dikten reflekterar över tidens gång och historiens inverkan på vår samtid. Låt oss nu hedra och minnas våra avlidna kamrater, släktingar och vänner.

Dennis Gyllensporre är generallöjtnant, fil dr och akademiens Andre styresman.